

PELSMAEKER, Michel P. de (Denderleeuw 10 juni 1867 – Elsene 22 februari 1946).

Werd geboren als zoon van een spoorwegbeamte en een winkelierster. Na het basisonderwijs in zijn geboortedorp, volgde De Pelsmaeker middelbaar onderwijs aan het Sint-Aloysiuscollege in Ninove (1878-1980) en het jezuiëtencollege in Aalst (1881-1882 en 1884-1885). Aanvullend onderricht ontving hij bij de dorpsgeestelijken en bij de advocaat-herenboer **Jan-Baptist Vanlangenhaeke** in Appel-terre-Eichem.

Van 1885 tot 1894 studeerde De Pelsmaeker aan de universiteit van Leuven. In 1889 werd hij er doctor in de letteren en wijsbegeerte, in 1891 doctor in de rechten, in 1892 kandidaat-notaris, in 1894 licentiaat fiscale en notariële wetenschappen. In 1892 werd De Pelsmaeker advocaat bij het hof van beroep in Brussel en vestigde zijn kantoor in Schaarbeek. In 1899 werd hij adjunct-griffier bij de handelsrechtbank van Brussel. In 1907 en 1909 werd hij respectievelijk docent en hoogleraar aan de universiteit van Gent. Na zijn pensionering in 1937, bleef hij actief als advocaat in Brussel en als lid van de Koninklijke Commissie voor de Publicatie van Oude Wetten en Verordeningen van België en van de Raad van Wetgeving (de voorloper van de in 1946 opgerichte Raad van State).

Tijdens zijn studietijd in Leuven, was De Pelsmaeker actief in **Met Tijd en Vlijt**, in het **Vlaamsch Rechtsgenootschap** der Katholieke Hogeschool Leuven, in *Societas Philologa Lovaniensis* en de *Société orientale des Etudiants de l'Université catholique de Louvain*. In Aalst trad hij in 1892 toe tot het katholiek-Vlaamsgezinde **Het Vlaamsche Taalgild**.

In 1891 maakte De Pelsmaeker deel uit van de zogenaamde roelanders, die eerst hun 'leermeester' Vanlangenhaeke hielpen verkiezen tot cnaafhanke-lijk katholiek provincieraadslid en vervolgens het katholieke, sociaal-progressieve weekblad **Klokke**

Roeland oprichtten. De Pelsmaeker vervulde tot in 1898 een belangrijke rol als bestuurder en redacteur van *Klokke Roeland*. Daarnaast was hij actief betrokken bij de oprichting van een aantal sociaal-economische en syndicale initiatieven van de daensisten in de regio Aalst. In 1893 was hij medestichter van de *Christene Volkspartij*. In de *Daensistische Beweging* zou hij jarenlang fungeren als een uitgesproken pragmaticus en als een brugfiguur, enerzijds tussen de daensisten en de Brusselse en Waalse christen-democraten, anderzijds tussen de daensisten en de progressieve katholieken. Hij zou zich in die beweging ook ontwikkelen tot de belangrijkste vertegenwoordiger van de pragmatische strekking. Toch was hij het die in 1894 de radicale *Hector Plancquaert* uitnodigde om in het arrondissement Aalst als effectieve kandidaat te figureren op de eerste daensistische verkiezingslijst. De Pelsmaeker was zelf ook kandidaat op die lijst.

Toen in 1898 het disciplinair conflict tussen priester *Adolf Daens* en de kerkelijke overheid volstrekt uitzichtloos werd, verliet De Pelsmaeker zonder conflict de *Daensistische Beweging*. Door zijn uitgesproken academische belangstelling en zijn aristocratische en francofone omgeving geraakte hij na 1900 systematisch vervreemd van het daensistisch-Vlaamsgezinde milieu waarin hij gedurende bijna een decennium een belangrijke rol had vervuld. Als hoogleraar, als vorser en als rechtskundig publicist zou hij tijdens het interbellum een aanzienlijke faam verwerven in de rechtswetenschap.

LITERATUUR: F.-J. Verdoodt, 'Pelsmaeker, Michel Prosper de', in *NBW*, IX, 1981; – F. van Campenhout, *LDB*, 1993.

FRANS-JOS VERDOODT